

معرفی کاروفیتهای کرتاسه پسین از سازند تاربور در ناحیه گردیشه (جنوب غرب بروجن)

سمیرا شهریاری گرائی*، مهدی یزدی، حسین وزیری مقدم، امرالله صفری
*گروه زمین شناسی، دانشگاه اصفهان
Grai1774@gmail.com

چکیده

کاروفیتهای یکی از گروههای معتبر فسیلی در زیست چینه شناسی هستند، به صورتی که حضور آنها در محیطهای آب شیرین یا لب شور آنها را به عنوان یکی از گروههای مهم فسیلی در تفاسیر پالئوآکولوژی معرفی کرده است. در این مقاله ویژگی و ارزش چینه شناسی فسیل کاروفیتهای سازند تاربور بررسی و ۳ جنس معرفی شده است.

Abstract

Charophytes are a reliable group of fossils in biostratigraphy. Their exclusive presence in either fresh or brackish water environments makes them an important group of fossils in palaeoecological interpretations. In this paper the characteristics of charophyta and their value as stratigraphic fossils are discussed and three genera are defined.

مقدمه

کاروفیت ها گروهی تخصص یافته از جلبکهای سبز macrophytic می باشند، که دارای مورفولوژی خاصی بوده و تا ارتفاع ۱ متر رشد می کنند. ژئروگونی های کلسیتی شده آنها قسمتی از پیکره تناسلی نوع ماده این جلبک است که به آن اگونی نیز گفته شده و معمولا به شکل دایره و نیم دایره یا بیضی دیده می شود. قطر در آنها اندازه ای بین ۰/۵ تا بیش از ۱/۰ میلیمتر دارد. این ژئروگونیتهای روی شاخه های کوتاه متولد می شوند و شامل سلول تخم منفردی می باشند که به وسیله سلولهای استوانه ای مارپیچ احاطه شده اند. عمدتا ژئروگونیتهای در طی مدت زندگی یا بعد از جدا شدن از گیاه والد توسط کربنات کلسیم جانشین شده و کلسیتی می شوند و به این ترتیب قسمتی از رسوبات فسیل شده را تشکیل می دهند. اکولوژی و پالئوآکولوژی کاروفیت ها بسیار جالب توجه می باشد و پراکندگی گونه های آنها به شوری، میزان اکسیژن، شیمی آبهای که بر سطح حرکت می کنند، عمق آب، ارتفاع، آب و هوا و عرض جغرافیایی بستگی دارد. این گروه به طور عمده شاخص آبهای شیرین و لب شور (دریاچه ها، رودخانه ها و حواشی لب شور دریا) می باشند اما گاهی توسط جریانهای طوفانی جابه جا شده و در رسوبات دریایی کم عمق نزدیک ساحل نیز دیده می شوند. اولین گزارشهای زمین شناسی از ظهور کاروفیت مربوط به زمان سیلورین پسین است، در حالی که تنوع وسیع آنها مربوط به بازه هایی در دونین، ژوراسیک پسین، کرتاسه پیشین و ترشیاری می باشد (Schudack, 1993). این نوع از جلبکها دارای ارزش بیوزوناسیون در مزوزوئیک پسین و ترشیاری می باشند (Feist, 1995)، به صورتی که میانگین زمانی زونهایی که توسط آنها در بازه زمانی بریازین - سنومانین تعیین شده است تقریبا ۵/۵(m.y) و برای کرتاسه پسین تا ماستریشتین و پالئوژن ۱/۶ تا ۱/۷ m.y می باشد. ژئروگونی کاروفیتهای در طی روند تکاملی دستخوش تغییرات شکل شناسی گوناگونی شده است به صورتی که در تاریخ تکامل آنها ظهور تاکسونهای جدید و انقراضهای بسیاری را می توان از این طریق اثبات کرد (Grambast, 1974). ژئروگونی کاروفیتهای از نقاط مختلفی در ایران گزارش شده ولی کار سیستماتیک به صورت چاپ شده بر روی آنها صورت نگرفته است.

موقعیت منطقه و چینه شناسی